

KDO ŠETŘÍ, MÁ ZA TŘI!*Vždycky za všechno vzdávejte díky Bohu a Otci ve jménu našeho Pána Ježíše Krista. (Ef 5:20)*

1. čtení: Deuteronomium 26:1-11

Hlavní čtení: **Efezským 5:15-20****ÚVOD: ČAS ŠETŘENÍ**

Milí bratři, milé sestry,

o šetření se v poslední době mluví na každém rohu. Je nutné šetřit energie: Plyn a elektřinu. Je třeba šetřit peníze na horší časy, ale také šetřit přírodu, životní prostředí, vodu především. A musíme si šetřit i to naše zdravíčko. Když se objeví nové zálohy na plyn, lidé si postesknou: *Tak to ze své výplaty nemám šanci ušetřit vůbec nic.* Když je někdo nemocný, radíme mu: *Musíš se šetřit.* Když dostane dítě nový mobil, prarodiče mu dají radu do života: *Zacházej s tím šetrně, ať ti dlouho vydrží.* A o ruských vojácích jsme v poslední době mnohokrát slyšeli, že neušetřili ani ukrajinské civilisty, ženy, děti a starce.

A zřejmě proto, že v každých televizních zprávách, na internetu i v běžných rozhovorech je toto slovo tak hojně zastoupené, jako bylo v předchozích letech slovo *covid*, vynořilo se mi z hlavy, když jsem se snažil ujednotit dnešní Pavlovy podněty do větších celků. Tak tedy: *Křesťané, šetřete svůj čas. Šetřete své hlasivky. Šetřete své nervy.*

ŠETŘIT ČAS

Na začátku týdne, právě když jsem se rozhodl, že tento oddíl z listu Efezským bude základem našich dnešních svátečních bohoslužeb, mi zavolala jedna slečna z nedalekého města. Prosila mě, abych ji a jejího přítele oddal. Mají už vybrané krásné symbolické datum svatby v příštím roce. Ne, nejsou evangelíci. Ne, nejsou věřící. Jako děti byli pokřtěni, ale nevědí, v které církvi. A tak z mé strany přišla klasická otázka: *A proč tedy chcete církevní obřad? Bez okolků – a to se musí nechat! – jsem dostal vysvětlení. Chtěli jsme civilní obřad, ale zdejší úřady nám nevyhověly.* Buď kvůli místu konání svatby, nebo kvůli tomu konkrétnímu dni. A tak zavolali mně. *Svatba s farářem nám totiž nevádí.*

Nevadí... Snažil jsem se té slečně na druhém konci drátu vysvětlit, že jsem rád za její upřímnost. Ale že důvod „farář na svatbě nevádí“ je pro mě dost málo. Že oddáváme i lidi, kteří jsou oběma nohama mimo církev. Ale ti vždycky z nějakého důvodu faráře chtějí.

No, bylo to pro mě těžké rozhodování, co vám budu povídat. Honily se mi hlavou různé, naprosto protikladné myšlenky. *Petře, řekni ano, protože jim budeš moct říct evangelium. Petře, řekni ne, protože jim nakonec skoro žádné evangelium stejně nepovíš. Nikdo na to zvědavý nebude. Petře, řekni ano, aby si o církvi nemysleli něco špatného. Petře, řekni ne, aby viděli, že i církev má nějakou důstojnost. Petře, řekni ano, budou to nakonec fajn lidi. Petře, řekni ne, protože to magické datum třeba ještě někdo z tvého bližšího okolí bude chtít využít ke svatbě, nebo k něčemu jinému. Přinejhorším budeš mít volnou sobotu pro rodinu, to také přece není k zahození.* Takhle se to ve mně doslova mlelo. Nakonec jsem se rozhodl. Také na základě rady svého kolegy. A nevím, jestli jsem udělal dobře. To my totiž často nevíme, zda jsme se rozhodli správně.

Apoštol Pavel nám dnes klade na srdce:

- ***¹⁵ Dávejte si dobrý pozor na to, jak žijete, abyste si nepočínali jako nemoudří, ale jako moudří; ¹⁶ nepromarněte tento čas, neboť nastaly dny zlé. ¹⁷ Proto nebud'te nerozumní, ale hleďte pochopit, co je vůle Páně.***

Moudrý člověk podle Pavla nebude chtít promarnit čas, který mu Bůh na této zemi svěřil. Člověk, který se v životě setkal s Pánem Ježíšem, přijal od něj milost, odpuštění, dar nového života planoucí z Ducha svatého, ten nebude chtít ztratit zbylý čas zde na zemi něčím, co nemá hodnotu, co nemá budoucnost, co není v souladu s Božím vedením, s jeho přáním, s Boží vůlí. A přece Pavel tuto radu dává právě nám, křesťanům: Abychom nepromarnili čas, který jsme dostali. Proč? Protože každý člověk svým časem někdy plýtvá. Mrhá. V tom jsme všichni na jedné lodi. Ale také protože u nás apoštol předpokládá, že nám to není jedno. Že nám je zpětně líto, když čas nám svěřený nevyužijeme zrovna moudře. Jinými slovy: Že za toto jeho připomenutí budeme vděční. Že si jeho slova vezmeme k srdci. Kraličtí tuto Pavlovu pobídku překládají doslovně:

- *Vykupujice čas; nebo dnové zlí jsou.*

Máme čas vykupovat. Pozor: Ne zachránit čas. Ne spasit čas. Ale prostě vykoupit. Představte si rychle: Kaufland, čtvrtek, sleva na pomeranče. Davy lidí. Každý má v nákupním košíku jednu, dvě sít'ky pomerančů. Nebo rovnou pět. Lidé se prostě rozhodli, že ty zásoby zlevněných pomerančů vykoupí.

Tak máme zacházet s časem, který nám Bůh daroval. Nevíme, kolik ho ještě bude. A proto z toho, co máme, musíme vyždímat maximum. A že Pavel nemyslí na jakékoliv využití času, to je zjevné. My se přece máme snažit pochopit, co je vůle Páně. Ptejme se Boha. Prosme o moudrost Ducha svatého. Učme se stále znovu od Ježíše Krista. Radme se mezi sebou. Protože jen tak vykoupíme čas správným způsobem.

A to všechno dělejme s pokorným vědomím, že se nám to stejně mnohokrát nepovede. Na druhou stranu, apoštol je plný důvěry, že ti, kteří budou s Bohem konzultovat své dny na této zemi, své aktivity, své plány a záměry, dostanou i odpovědi. Zná to každý člověk, který se obrací na Boha. Kolikrát jsme po mnoha modlitbách pořád nerozhodní a bezradní. Ale nejsme stejní. Prodlévat v Boží přítomnosti, to člověka změní k lepšímu, přestože bude třeba ještě nějaký čas bezradný. Už to je dobře strávený čas. A navíc: Kolikrát jsme se nakonec správně rozhodli, díky vanutí Ducha svatého? Mnohokrát!

Bratři a sestry, času není na zbytek. Času není na rozhazování. Zacházet s ním jako s drobnými mincemi, to si nemůže dovolit nikdo z nás. Čas musíme šetřit na ty opravdu důležité věci. A to tím víc, čím blíž jsou ty zlé dny, o kterých mluví Pavel. Tím víc budeme muset naše plány a úvahy předkládat Bohu, aby nás zlými dny provedl on sám. Šetřeme čas, který nám Pán milostivě dává. Využívejme dny našeho života především k tomu, aby také skrze nás vyzařovala Boží láska, Boží odpuštění a jeho požehnání do našeho okolí. Může být snad krásnější a důležitější životní program, zvláště pro dny zlé?

ŠETŘIT HLASIVKY

Za druhé nám Pavel radí, abychom šetřili hlasivky.

- ¹⁸ *A neopíjejte se vínem, což je prostopášnost, ¹⁹ ale plni Ducha zpívejte společně žalmy, chvalozpěvy a duchovní písně. Zpívejte Pánu, chvalte ho z celého srdce.*

Proč mluví o přílišném popíjení vína, není vykladačům zcela jasné. Nejspíš ale proto, že při nadměrném užívání alkoholu z nás lezou všelijaké nesmysly. Víte, já mám rád víno. Je to skvělý nápoj. Já také miluji různá lidová rčení. Ale úsloví, že *ve víně je pravda*, mě zase tak moc nebere. Protože to je čirý nesmysl. V tu chvíli, kdy je člověk opilý, si bláhově myslí, že sežral nebo vypil celou moudrost světa. A často to dává okatě najevo. Přičemž ta jeho „moudra“ mu baští jen ti, kteří jsou v tu chvíli na stejné vlně.

Apoštol Pavel tady dává do protikladu přílišné pití alkoholu a naplnění Duchem svatým. To první vede k nesmyslným řečem. V horších případech k urážkám, oplzlostem, hádkám a neurvalosti. Tak to je. Já to znám z vlastní zkušenosti, nejen z doslechu. A že je ve víně pravda? To ať posoudí každý až druhý den. Kolikrát by se člověk raději hanbou propadl za to, co předešlý večer řekl či udělal. Kolikrát se omlouvá na všechny strany, že to přehnal, že to tak nemyslel, že nechtěl nikoho urazit, že nechtěl být dotěrný. Že za normálních okolností je úplně jiný.

Na druhou stranu: Kdo použije své hlasivky k tomu, aby chválil Boha, ten neprohlupe. Vždyť to je činnost, kterou křesťan má mít za vlastní, vzhledem k tomu, že to bude jeho hlavní pracovní náplň v Božím království. Spolu s druhými lidmi chválit a oslavovat Boha žalmy, chválami a duchovními písněmi, to Bůh nedostává od každého člověka, který žije na zemi. A přitom by měl, jakožto dobrý Stvořitel všeho dobrého. Tak ať se toho dočká alespoň od nás! Právě od nás! A právě dnes, kdy jsme mu přišli poděkovat za hojnou úrodu. Za všechny plody, které se kolem nás urodily. Za život v jeho rozmanitosti. Za vzduch, za vodu, za paprsky Slunce, za déšť. Také za lidi. A především za Ježíše Krista, jehož dar nového života za malou chvíli oslavíme kolem jeho stolu. Snad na to jsme si šetřili své hlasivky. Aby z nás vyšla chvála. Chvála, která má svůj původ v našem srdci, v samotném základu našeho života.

Nedávno jsem po ránu poslouchal rádio. Lezla z něj zrovna jedna česká hitovka, kterou jsem znal. Ale nikdy jsem nepřemýšlel o tom, co se v té písni vlastně zpívá. Ta slova mi přišla v tu chvíli tak hloupá, že jsem rádio vypnul. A pak mi sama od sebe v hlavě naskočila píseň: *V tvé síle Pane Bože můj... Jsi už starý, Petře*, napadlo mě po chvíli. Ano, skutečně stárnu. Už začínám tušit, že čas je dost vzácný na to, aby se vyplňoval hloupostmi.

ŠETŘIT NERVY

A do třetice nás dnes Pavel vyzývá, abychom šetřili nervy. Naše nervy. Říká:

- ²⁰ *a vždycky za všechno vzdávejte díky Bohu a Otcí ve jménu našeho Pána Ježíše Krista.*

Vzdávat díky Bohu vždycky a za všechno, to je výzva, přátelé. Pavel po nás ovšem nechce, abychom děkovnými modlitbami vyplnili každou minutu našeho života. Ale abychom žili život ve vděčnosti. Aby na našem životě byl patrný rozměr vděčnosti a díkůvzdání. Každý z nás žije v různých polohách. Jedni ve strachu. Jiní v namyšlené sebejistotě. Jedni v křeči. Jiní v pohodě. A křesťan má žít vděčně. Ve vděčnosti. Vděčnost, to je poloha, která má být na nás patrná. Proto musí vycházet z našeho nitra. Nesmí být hraná.

Musí být autentická. A já nemám recept na to, jak této životní polohy dosáhnout. Zdá se mi, že každý se k vděčnosti probouje jiným způsobem. Dochází k ní jinými životními cestičkami. Proto neexistuje žádný recept, snad kromě prosby, aby mi Bůh dával Ducha vděčnosti. Vděčnost často přichází s přibývajícím věkem. V určitém okamžiku si totiž uvědomíme, že třeba to, čeho jsme dosáhli, nebylo jen výsledkem našich sil, naší snahy a našeho umění. Ale že to je také výsledek Božího požehnání. Nebo nám dojde, že už zde nebudeme dlouho. Někdo se začne strašně bát. Někdo pláče a nadává. Na lidi, na Boha. A někdo se nakonec probouje k vděčnosti za každou minutu života, kterou ještě smí strávit třeba se svými nejbližšími. Někdo si musí mnohokrát natlouct kokos, než pochopí, co to je vděčnost. Než začne žít pokorný a vděčný život. Protože vděčnost je s pokorou úzce spojená. My víme, komu za všechno vděčíme. Žel právě tomu, komu za všechno vděčíme, občas nejsme vděční.

Vděčnost má ovšem i jeden vedlejší efekt. Má totiž blahodárny vliv i na nás samotné. Právě vděčnost nám pomáhá šetřit naše nervy. A to není málo, vzhledem k tomu, že nás stres oslabuje, vysiluje a zabíjí. Nervy máme jen jedny, bratři a sestry. Učme se žít ve vděčnosti Bohu. Především kvůli Bohu. Ale také kvůli sobě. A to v žádném případě neznamená, že musíme umět poděkovat Bohu úplně za všechno. I když to tak na první poslech vypadá, že nás Pavel vede k tomu, abychom Bohu děkovali i za těžké a smutné věci, nemyslím si, že o to Pavlovi šlo. Věříme, že Duch svatý nás učí děkovat a žít ve vděčnosti. Kam až se svou vděčností ale můžeme jít? Jak daleko? Někdo umí Bohu poděkovat i za tragické události, které právě prožívá. Třeba zákeřnou nemoc, nebo úraz, nebo vyhazov z práce. Někdo jiný by za takové těžkosti nikdy Bohu nepoděkoval. Myslím si, že platí toto pravidlo: Za co nedokážeš poděkovat Bohu nahlas a veřejně, neděkuj ani v duchu a o samotě. Za ničivý hurikán Ian, který zlikvidoval Kubu a Floridu, nikdo v přímluvách nahlas neděkoval. Ale za to, že mnozí lidé v takové krizi našli útočiště, za to, že neztratili sílu s touto ničivou bouří zápasit, už Bohu poděkovat lze. Ani Ježíš Kristus neděkoval Bohu za zlé věci, kterými procházel. Copak z kříže volal: *Bože můj, Bože můj, díky, žes mě opustil?* Mluvíme o tom proto, že jsem sám od některých křesťanů v těžké životní situaci dostal radu: *Poděkuj Pánu za to, co se stalo. Ani mě nehne, vylezlo ze mě kdysi.* Ale zpětně jsem Bohu děkoval. Ne za to, co zlého se mi stalo. Ale za to, že mě v té špatné situaci nenechal samotného. Dost o zlých věcech. Bratři a sestry, dnes chvalme Hospodina za všechny jeho dobré dary! A že jich je požehnaně!

Modlitba: Chválíme tě, Bože, za všechno, co se letos urodilo na našich polích, sadech a zahradách. Chválíme tě za každý paprsek Slunce i za každou kapku deště. Chválíme tě za to, že jsme měli sílu a trpělivost věnovat se pěstování a chovu, nebo dostatek zdraví k tomu, abychom vydělali nějaký peníz a směli si jídlo koupit. Děkujeme ti za všechno, co se urodilo mezi námi lidmi. Za děti, ty krásné nové přírůstky, které do našich rodin přinesly radost, ale také mnohé starosti. Za krásné chvíle po boku našich nejbližších. Za uzdravení z nemocí a znovunabytí ztracených sil. Děkujeme ti za to, co všechno se urodilo v našich srdcích. Za obnovu víry, lásky a naděje. Chválíme tě, Bože, za vrchol celého stvoření, za našeho Pána a Spasitele Ježíše Krista. A jedním dechem i za dar Ducha svatého, našeho průvodce životem. Amen.